Hvorfor topkapning skader træer

Topkapning er måske den mest skadelige træbeskæring der kan udføres. På trods af mere end 25 års litteratur og kurser om den skadelige effekt bruges topkapning stadig. Efterfølgende forklares hvorfor topkapning ikke er acceptabel beskæringsteknik og tilbyder bedre alternativer.

Hvad er topkapning?

Ved topkapning skæres træets top og grene tilbage, og således efterlades en stub eller små sidegrene.

Den årsag, der mest almindeligt angives for at foretage topkapning, er ønsket om reducering af træet. Det sker ofte, at haveejere synes, at deres træer er blevet for store til haven. Folk er bange for, at høje træer er farlige. Men topkapning gør ikke træerne mindre farlige. Faktisk vil topkapning på længere sigt gøre træerne farligere.

Topping is cutting branches back to stubs or lateral branches not large enough to sustain the remaining branch.

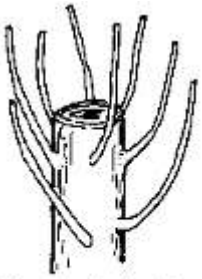

New shoots develop profusely below a topping cut.

Topkapning stresser træerne

Topkapning fjerner ofte 50-100 % af den bladbærende krone på et træ. Da bladene er fødefabrik for træet, kan det midlertidigt udsulte træet. Hårdheden af beskæringen udløser en slags stressbetonet overlevelsesmekanisme. Træet vil aktivere sovende knopper som danner hurtigtvoksende skud (vanris) ved hvert snit. Træet har brug for at danne en ny mængde af blade hurtigst muligt. Hvis træet ikke har nok energireserve til at gøre dette vil det blive alvorligt svækket og måske dø.

Et stresset træ er mere modtageligt for insekt- og sygdomsangreb. Store åbne beskæringssår udsætter veddet for angreb. Træet kan have mangel på energi til naturligt at forsvare sig mod sådanne angreb.

Ingegårdsvej 11 - 4340 Tølløse – CVR: 25221184 - Tlf: 59 18 50 77 – Fax: 59 18 69 77
www.ks-treecare.dk - E-mail: ks@ks-treecare.dk

Topkapning kan medføre solskader

Det bedste sted at foretage en beskæring er lige over eller udenfor grenkraven ved grenhæftet. Træet er biologisk udrustet til at lukke sådan et sår, forudsat at træet er sundt og at såret ikke er for stort. Snit gjort på langs mellem vandrette grene efterlader stubbe med sår som træet måske ikke er i stand til at lukke.
Det blottede trævæv begynder derfor at forfalde (rådne). Normalt vil et træ lukke eller indkapsle det angrebne ved, men kun meget få træer kan forsvare de mange store sår fra topkapning. De vednedbrydende svampe har fået fri vej til at bevæge sig ned gennem grenene.

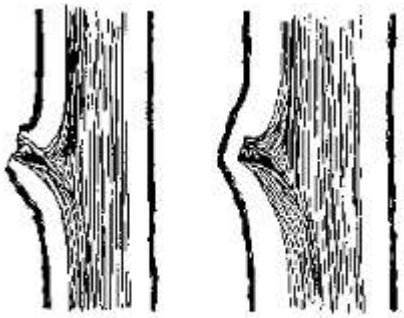

The tree will close a well-positioned cut as new wood is produced. Normally it will compartmentalize any internal decay.

Topkapning kan medføre solskader

Grene i et træs krone producerer i tusindvis af blade for at optage sollys. Når bladene fjernes, er de resterende grene og stammen pludselig udsat for et højt niveau af både lys og varme. Resultatet kan være solskade på vævet under barken. Dette kan føre til skader såsom, revner i barken og døde grene.

Leaving a stub maintains an open pathway to decay.

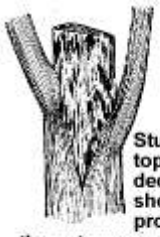

Stubs left from topping usually decay. The shoots that are produced below the cut are weakly attached, and often become a hazard.

Topkapning skaber farer

Overlevelsesmekanismen der får træet til at udvikle mange skud ved hvert snit koster træet meget energi. Disse skud udvikles fra knopper nær overfladen af den gamle gren. Modsat normale grene der udvikles i en fordybning af overlappende trævæv er disse nye skud kun forankret i det yderste af modergrenen.

De nye grene vokser meget stærkt, så meget som op til 1-2 meter på et år på nogle arter. Desværre knækker disse skud meget nemt, specielt på vindudsatte steder. Ironisk nok var målet at reducere træets højde for at gøre det sikrere men det er blevet mere farligt end tidligere.

Ingegårdsvej 11 - 4340 Tølløse – CVR: 25221184 - Tlf: 59 18 50 77 – Fax: 59 18 69 77
www.ks-treecare.dk - E-mail: ks@ks-treecare.dk

Topkapning gør træer grimme

Den naturlige grenstruktur på et træ er et biologisk vidunder. Træers form varierer i form og vækst, alle med det samme formål at præsentere deres blade til solen. Topkapning fjerner enden af grenen og efterlader ofte grimme stumper. Topkapning ødelægger den naturlige form af træet.

Uden bladene (op til 6 måneder af året i tempererede klimaer) vil et topkappet træ fremstå skamferet og lemlæstet. Med bladene er det en tæt grøn kugle, manglende sin naturlige skønhed. Et træ der er blevet topkappet kan aldrig få sin naturlige form igen.

Topkapning er dyrt

Udgiften til topkapning er ikke kun begrænset til hvad "gerningsmanden" skal betales. Hvis træet overlever, vil det kræve beskæring igen inden for nogle få år. Det vil enten være nødvendigt at reducere det igen eller en stormskade vil kræve en soignering af træet. Hvis træet dør skal det fjernes.
Topkapning er en brugt metode men der er nogle skjulte omkostninger forbundet med det. En er et fald i grundværdien. Sunde og velplejede træer kan hæve værdien med 10-20 %. Et skamferet topkappet træ er en overhængende udgift.
En anden potentiel udgift er at topkappede træer er tilbøjelige til at knække og kan blive farlige. Da topkapning er en uacceptabel metode kan en skade på grund af et topkappet træ føre til en erstatningssag.

Alternativer til topkapning

Til tider skal et træ reduceres i højde eller bredde, f.eks. for at gøre plads til bygninger. Der er anbefalede teknikker til at gøre dette. Hvis en gren skal fjernes skal den skæres helt tilbage til sit udspring hvis det er praktisk muligt. Hvis en gren skal afkortes, bør den skæres af ved en tværgående gren der er stor nok til at overtage rollen som lederskud. En tommelfingerregel for dette er, at skære tilbage til en tværgående gren som er mindst 1/3 i diameter af grenen der fjernes.

If the height of a tree must be reduced, all cuts should be made to strong laterals or to the parent limb. Do not cut limbs back to stubs.

Denne metode af reduktion af grene hjælper med at

holde den naturlige form af træet. Dog vil træet måske ikke være i stand til at lukke såret hvis det er et stort snit. Det kan sommetider være den bedste løsning at erstatte træet med en art der er mere passende til stedet.

Konsulter en træplejer

Beskæring af store træer kan være farligt. Hvis beskæringen kræver arbejde over jorden eller brug af motorsav, er det bedst at bruge en professional træplejer. En træplejer kan vurdere hvilken type beskæring der er nødvendig for at holde træet i sund, pæn og sikkerhedsforsvarlig stand.
En professionel træplejer kan også levere personale med alt det nødvendige sikkerhedsudstyr og nødvendige forsikringer.

Professional arborists can determine what type of pruning is necessary to improve the health, appearance and safety of your trees.

Der er forskellige forhold at tage i betragtning når man skal vælge en træplejer:

- Medlemskab af en professionel organisation f.eks. International Society of Arboriculture (ISA) eller Dansk Træplejeforening.
- Certificering gennem Dansk Træplejeforening og ISA
- Forsikringsbevis
- Referenceliste (tøv ikke med at tjekke den)
- Undgå at bruge ydelser fra træfirmaer der:

-annoncerer med topkapning som en leverance. Uddannede træplejere ved at det er skadeligt for træerne og ikke en accepteret metode.
-bruger sporer ved beskæring af træer. Disse sporer kan skade træet og bør kun bruges ved træfældning.

Oversat til dansk 2009 og publiseres efter tilladelse fra © International Society of Arboriculture (ISA), en ikke kommerciel organisation der støtter forskning og udvikling i træpleje på verdensplan.